

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

Qo'lyozma huquqida
UDK: 338.24:658(575.1)

Amirxanov Shavkat Xushvaqt o'g'li

Mavzu: Aksionerlik jamiyatlarida korporativ boshqaruv tizimini
takomillashtirish

70411201 - "Menejment" (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Magistr akademik darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

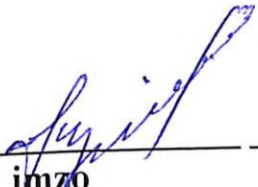
Ilmiy rahbar:

Shanazarova G.B.

TOSHKENT-2023

Magistrlik dissertatsiya ishi "Menejment" kafedrasida dastlabki
himoyadan o'tgan.

21 -sonli bayonnoma "23" may 2023 y.

Kafedra mudiri: Yo'ldoshev N. Q. 23.05.2023
imzo sana

Ilmiy rahbar: Shanazarova G. B. 23.08.2023
imzo sana

Talaba: Amirxanov SH. X. 23.05.2023 y
imzo sana

ANNOTATSIYA

Bugungi kunda korporativ boshqaruv ko'pchilik tadqiqotlar uchun dolzarb mavzuga aylandi. Korporativ boshqaruv bugungi kunda mamlakat iqtisodiy rivojlanishida asosiy rol o'ynaydi. Shu munosabat bilan ushbu maqolada biz asosan korporativ boshqaruv kontsepsiyasi va uning qo'llanilishi hamda O'zbekistonda rivojlanishini ko'rib chiqamiz. Shuningdek, ushbu maqolada korporativ boshqaruv tarixi va korporativ boshqaruv tamoyillarini kompaniyalar faoliyatida qo'llashning ahamiyati haqida qisqacha to'xtalib o'tilgan. Asosiy ta'riflarning ana shunday ko'rinishidan so'ng O'zbekistonda korporativ boshqaruv amaliyotini takomillashtirish uchun qabul qilingan zaruriy me'yoriy hujjatlar keltirilgan. Mavzuga oid nazariy va amaliy masalalarni hal qilish natijasida tadqiqot ob'ekti bo'lgan "NIKKO" mas'uliyati cheklangan jamiyati mas'uliyati cheklangan jamiyati korporativ boshqarish samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Tadqiqotda, shuningdek, korporativ boshqaruv tamoyillarini ishlab chiqish bo'yicha amalga oshirilgan muhim qadamlar qayd etilgan va korporativ boshqaruv qonunchiligi atroflicha muhokama qilingan.

Tayanch iboralari: korporatsiya, aktsiyadorlik jamiyati, korporativ boshqaruv, boshqaruv, samaradorlik.

ANNOTATION

Today, corporate governance has become a hot topic for many studies. Corporate governance plays a key role in the economic development of the country today. In this regard, in this article we will mainly consider the concept of corporate governance and its application and development in Uzbekistan. Also, this article briefly discusses the history of corporate governance and the importance of applying corporate governance principles in the activities of companies. After such a view of the main definitions, the necessary normative documents adopted to improve the practice of corporate governance in Uzbekistan are presented. As a result of solving the theoretical and practical issues related to the topic, scientific and practical recommendations on improving the efficiency of corporate management of the limited liability company "NIKKO" limited liability company, which is the object of the research, were developed.

The study also notes the important steps taken to develop corporate governance principles and discusses corporate governance legislation in detail.

Key words: corporation, joint-stock company, corporate governance, management, efficiency.

Mundarija

Annotatsiya.....	3
Mundarija.....	5
Keltirilgan jadvallar ro'yxati.....	6
Keltirilgan rasmlar ro'yxati.....	7
Keltirilgan qisqartmalar.....	8
1. BOB KIRISH.....	9
1.1. Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.....	10
1.2. Tadqiqotning maqsadi va vazifalari.....	11
1.3. Tadqiqotning asosiy muammolari va savollari.....	12
1.4. Tadqiqotning ob'ekti va predmeti.....	12
1.5. Dissertatsiya tarkibining qisqacha tavsifi.....	12
2. BOB ADBIYOTLAR SHARXI.....	14
2.1. "Aksionerlik jamiyatlarida korporativ boshqaruv tizimini takomillashtirish" mavzusidagi ilmiy-nazariy qarashlarga sharh.....	14
2.2. Tadqiqot bilan boliq mahalliy normativ qonun - qoidalar sharhi.....	19
3. BOB. METODOLOGIYA.....	27
3.1. Tadqiqot dizayni.....	27
3.2. Ma'lumot yig'ish jarayoni.....	27
3.3. Qo'llaniladigan tahlil usullari.....	27
4. BOB. TAHLIL VA NATIJALAR.....	51
4.1. "NIKKO" mas'uliyati cheklangan jamiyatining umumiy tavsifi.....	51
4.2. "NIKKO" mas'uliyati cheklangan jamiyatining iqtisodiy – moliyaviy ko'rsatkichlari tahlili.....	57
4.3. "NIKKO" mas'uliyati cheklangan jamiyatining iqtisodiy – moliyaviy ko'rsatkichlari tahlili.....	65
5. BOB. XULOSA.....	72
5.1. Tadqiqotdan olingan xulosalar.....	72
5.2. Tadqiqotning asosiy takliflari va tavsiyalari.....	78
5.3. Tadqiqotning cheklovlari va kelajakdagi tadqiqotlar uchun tavsiyalar.....	80
Foydalanilgan adabiyotlar.....	82

1. BOB. KIRISH

Global tan olingan korporativ boshqaruv iqtisodiy rivojlanishning samarali shaklidir. Mamlakatlarning korporativ boshqaruv tajribasi shuni isbotlaydiki, raqobatdosh bo'lish va jahon bozorlariga chiqish uchun birinchi navbatda iqtisodiyotni izchil isloh qilish, tarkibiy o'zgartirish va diversifikatsiyani chuqurlashtirish, yuqori texnologiyalarga asoslangan yangi korxonalar tashkil etish zarur. Korxonalarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish jarayonlari, aktsiyadorlik jamiyatlari faoliyatiga korporativ boshqaruv tamoyillarining keng joriy etilayotgani milliy iqtisodiyot salohiyatini mustahkamlamoqda.

Korporativ boshqaruv kompaniyani boshqarish va boshqarish uchun ishlatiladigan tizim sifatida tanilgan. Kompaniya darajasida u mas'uliyat va vakolatlarni aktsiyadorlar, direktorlar va boshqaruv o'rtasida taqsimlashga intiladi. Ko'pgina mamlakatlarda korporativ boshqaruvning pas darajali amaliyoti investitsion samaradorlikka salbiy ta'sir ko'rsatadi hamda milliy va mintaqaviy darajada kattaroq tizimli muammolarni keltirib chiqaradi. Rivojlanayotgan bozorlarda korporativ boshqaruv va oshkoralikni oshirish zarurati tobora e'tirof etilmoqda.

Korporativ boshqaruv, birinchi navbatda, mulkdorlar va boshqaruv o'rtasidagi o'zaro munosabatlar kabi har qanday tashkilotni boshqarishning bir qismiga qaratilgan. Samarali korporativ boshqaruv tizimi kompaniya qiymatini oshirish, kapitalni jalb qilish xarajatlarini kamaytirish, moliyaviy, operatsion va biznes risklarini kamaytirish, kompaniyaning tashqi sharoitlarning o'zgarishiga chidamliligini oshirish imkonini beradi.

1.1. Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.

So'nggi yillarda xorijda ham, mamlakatimizda ham korporativ boshqaruv va uning muammosiga jamoatchilik qiziqishining misli ko'rilmagan darajada ortishi kuzatildi.

Bunday holatning sababi shundaki, korporativ boshqaruv muammolari bugungi kunda jahon iqtisodiyotidagi eng xarakterli hodisalar bilan chambarchas